

Література:

1. Юрій Сергій Ілліч: біобібліогр. покажч./ бібліотека терноп. нац. екон. ун-ту; уклад. Л.А. Струтинська; відп. за вип. та автор вступ. ст. К.З. Возьний. – К.: Заннтя; Тенюпіль: ТНЕУ, 2010. – 103 с.

2. Імас Є.В. Протиріччя економіки фізичної культури і спорту в перехідних суспільних системах / Є.В. Імас, Ю.П. Мічуда // Економіка та держава. – 2008. – №2.

Пінкевич К.Р.

*Студентка групи Ф-31 факультету фінансів
Тернопільського національного економічного університету*

РОЗДУМИ МАЙБУТНЬОГО ФІНАНСИСТА: «ФІСКАЛЬНА ПОВЕДІНКА: РЕАЛЬНІСТЬ ТА СПОСОБИ МОТИВУВАННЯ ПЛАТНИКІВ»

Загальновідомим є факт, що фінансування держави, її соціально-економічного розвитку в значній мірі відбувається за рахунок податкових надходжень, які справляються до бюджетів усіх рівнів. Сфера дослідження податків як економічної категорії та інструменту впливу на соціально-економічний розвиток суспільства зацікавила почесного ректора ТНЕУ С.І. Юрія. Він писав: «Податки – це обов'язкові платежі юридичних і фізичних осіб у бюджет» [1, с. 296].

Ай справді, податкові надходження становлять найбільш питому вагу серед інших методів централізації бюджетних ресурсів і займають провідне місце серед інструментів економічного регулювання з боку держави. В розвинутих країнах частка податків становить 80–90% всього доходу бюджету.

На жаль, Україна переживає складний для держави період, що супроводжується кризовими явищами практично в усіх сферах суспільного життя, в тому числі страждає і податкова система. Це стає причиною для антифискальної поведінки платників, породжуючи бажання зменшити податкові зобов'язання або взагалі ухилитися від їх виконання.

Згідно з розрахунками Світового банку на червень 2016 р., рівень податкового навантаження в Україні становить 52,2%.

Таблиця 1

Показник податкового навантаження у країнах світу

Назва країни	Податкове навантаження, %	Порівняно з Україною, %
Канада	21,1	31,1
Польща	40,3	11,9
Бельгія	58,4	-6,2
Данія	24,5	27,7
Чехія	50,4	1,8
Великобританія	32,0	20,2

Розроблено автором на основі [4].

Порівнявши показник податкового навантаження з аналогічним показником країн із розвинутою ринковою економікою (табл. 1) можемо побачити, що у нашій країні він є досить високим, що сприяє породженню бажання в людей відхилитися від оподаткування.

Є досить багато факторів чому люди ухиляються від сплати податків, і, на мою думку, було б недоцільним обвинуватити в цьому лише демократичні інститути в державі, адже причина, насамперед, полягає в певних економічних, технічних, моральних, політичних принципах людини.

Серед моральних причин доцільно виділити – низький рівень правової культури населення та довіри платників до владних структур, негативне ставлення до податкової системи, корислива мотивація та могутній власницький інстинкт.

Політичні причини несплати податків вступають у дію в той момент, коли податки використовуються державою як інструмент соціальної чи економічної політики. Особи, які незадоволені політичною ситуацією в країні, шляхом невиконання положень податкового законодавства виявляють певне протистояння панівній групі.

На мою думку, економічні причини слід поділити на дві групи, ті що безпосередньо залежать від платника, мова йде про рівень його доходу, а також ті, що пов'язані з загальною економічною ситуацією в державі.

До технічних причин належить недостатній рівень підготовленості значної частини працівників державних податкових органів та органів внутрішніх справ, що не дозволяє вести активну боротьбу зі зловживанням у сфері оподаткування.

У наш час проблема ухилення від сплати податків є досить актуальною. Тому, я вважаю, що доцільно було б, насамперед створити сприятливі умови для виконання платниками своїх зобов'язань, передбачених податковим законодавством, а саме:

- організувати співпрацю з платниками податків, таким чином, щоб вони мали можливість своєчасно і добровільно заповнювати і подавати податкові декларації;

- організувати навчання платників у формі проведення лекцій, семінарів, виступів, консультацій для підвищення податкової свідомості

Дані заходи створять підґрунтя для проведення ефективної податкової політики.

Варто звернути увагу і на підхід С.І. Юрія, що під ефективною податковою політикою розумів:

- розподіл тягаря податків має бути рівномірним, кожен сплачує свою «справедливу частку»;

- не повинні впливати на прийняття суб'єктами економічних рішень, або ж такий вплив має бути мінімальним;

- у тих випадках, коли перед податковою політикою поставлені інші цілі (наприклад, заохочення інвестицій) необхідно звести до мінімуму можливе порушення рівноваги між соціальною справедливістю та економічною ефективністю;

- вона повинна бути зрозумілою, а управління нею – справедливим, заснованим на законах» [2, с. 89].

Отже лише після впровадження даних заходів можна говорити про вдосконалення системи податкового контролю та створення умов, що унеможливають ухилення від сплати податкових зобов'язань, а також забезпечення оптимального розподілу вилучених коштів.

Література:

1. Фінанси: підруч. / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.

2. Юрій С.І. Фіскальна політика та податкове регулювання в країнах Європейського Союзу / С.І. Юрій, А.І. Крисоватий // Вісник Тернопільської академії народного господарства. – Тернопіль: Економічна думка, 2001. – №18, ч. 2. – С. 88–95.

3. Снесарь М.М. Сутність та причини виникнення ухилення від сплати податків / М.М. Снесарь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/>.

4. Офіційний сайт проекту «Ведення бізнесу 2015» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://russian.doingbusiness.org/data/exploreconomie>.

5. Цимбалюк І.О. Податкове навантаження, як критерій ефективності ведення податкової політики / І.О. Цимбалюк, Н.В. Вишневська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.

Скобляк Т.І.

*Студентка групи Ф-31 факультету фінансів
Тернопільського національного економічного університету*

РОЗДУМИ МАЙБУТНЬОГО ФІНАНСИСТА

Суспільство перебуває в безперервному русі, існує багато теорій щодо його розвитку. На мою думку, найвірогіднішим є спіралевидний розвиток суспільства – ми повертаємось до минулих етапів, але вони мають суттєві, якісно-нові відмінності. На початку зародження суспільства, коли ще не було держав, існували племена, громади, які самі організовували свій побут, створювали свою примітивну (праобраз теперішньої) фінансову систему. З початком виникнення держав щоразу починається процес централізації, тобто зосередження влади в одних руках чи обмеженому колі осіб, централізація грошових коштів через податковий механізм.

Суспільство пройшло всі етапи становлення відособленої системи влади та дійшло до своєї межі, а точніше до ринкової економіки, яка не потребує сильної централізованої влади. Тобто суспільство проходить етапи свого становлення, удосконалення і те, що було потрібне в минулому немає такої необхідності для сьогодення. Фінанси в даних процесах відігравали одну з головних ролей. Адже є невід'ємною частиною життєдіяльності людини. Ті, хто зрозуміли механізм їхньої дії, змогли зрозуміти механізм дії самого суспільства.

Аналізуючи світові тенденції розвитку, майбутнє за децентралізацією. На це є кілька причин, а саме: ринкова економіка, основою якої є конкурентно спроможні, вільні товаровиробники; високий ступінь недовіри серед населення щодо ефективності дій влади; ініціативність громадськості, яка хоче брати участь в державному процесі. Як писав С.І. Юрій у одній із своїх статей «Ось чому політичні партії і суспільні рухи, що обрали за мету прогрес і